

# OPPIMISTEHTÄVÄT

Oppimistehtävä on opettajan merkittävä keino tai menetelmä saada oppija pedagogisesti mielekkäästi ja mietitysti oppimaan uusia asioita. Oppimistehtävät ovat opettajan keskeisimpiä menetelmällisiä keinoja erityisesti verkko-opetuksessa. Oppimistehtävillä vaikutetaan opiskeluun, työskentelyyn, oppimiseen ja niillä ohjataan. Oppimistehtävä on nimensä mukaisesti tehtävä, johon on sisäänrakennettu uuden oppimista ohjaavaa ja mahdollistavaa toimintaa. Oppimistehtäviä voi suunnitella eri ikäisille henkilöille erilaisiin oppimisen ympäristöihin: verkko-opintoihin, luokkahuoneopintoihin, projekteihin, työpaikoilla tai muissa ympäristöissä tapahtuvaan oppimiseen. Oppimistehtävät jäsentävät suunniteltua oppimisprosessia vastaavalla tavalla kuin lähiopetuksen oppitunnit tai luennot.

Oppimistehtävä voi olla muodoltaan myös työskentelyohje, jolla ohjataan opiskelijaa kohti toimintaa ja tiedonprosessointia ja vuorovaikutusta. Se voi olla ohje yksilö-, pari- tai ryhmätyöskentelyyn. Oppimistehtävä voi olla myös vaikka toimeksianto, jonka mukaan opiskelijat suunnittelevat työskentelyn vaiheineen itselle tai toisille. Se on parhaimmillaan monivaiheinen, pienistä tehtävistä tai osaprosesseista koostuva kokonaisuus, jossa edetään step-by-step eteenpäin. Se voidaan rakentaa vaiheiksi kuten: a. aluksi... b. sitten... c ... n. lopuksi... Näin tehtävästä tulee sopivasti haasteellinen jokaiselle, kun siinä edetään omaan tahtiin eteenpäin.

## **Oppimistehtävällä voit ohjata oppijaa menetelmällisesti oppimaan uusia tietoja/taitoja**

Voit ohjata sisältöä eli sitä mitä tietoa oppija prosessoi tehtävässä.

Voit ohjata tiedonhakua: mistä oppija löytää tehtävässä tarvittavaa tietoa?

Voit ohjata havainnointia, ajatteluprosesseja: miten oppija prosessoi tietoa tehdessään tehtävää?

Voit ohjata itse oppimisprosessia: miten oppijaa ohjataan /mitä palautetta annetaan?

Voit ohjata työskentelyä: miten oppijaa ohjataan /mitä palautetta annetaan?

Voit ohjata yhteisöllistä toimintaa ja ryhmä/tiimityötä: miten ryhmä/tiimi toimii tavoitteellisesti?

Opettajana siis suunnittelet pedagogisesti mielekkäitä ja merkityksellisiä oppimistehtäviä ja työskentelyohjeita oppijoillesi. Oppimistehtävillä ja niissä käytetyillä menetelmillä voit edistää ja ohjata mm. oppijan oppimista, havaintoa, tulkintaa ja tiedonprosessointia. Oppimistehtäviin voit liittää myös selkeitä etenemis- ja työskentelyohjeita, joilla tuetaan oppijan ajattelu-, opiskelu-, työskentely- sekä yhteistyötaitojen kehittymistä. Oppimistehtäviä tekemällä ja työskentelyohjeiden avulla oppijasi voivat edetä askel askeleelta ja saavuttaa oppimisen tavoitteita. Näin he kehittyvät oppimisen, oppimaan oppimisen sekä työskentelyn taidoissaan. Oppimistehtävässä kuvaat oppimisen tavoitteet, jolloin oppija tietää ne, ymmärtää miksi tehtävää tehdään ja mihin tehtävän tekemisellä pyritään. Oppimisprosessin aikana ja tuloksena oppijalle syntyy tietämystä ja osaamista, joka voidaan nähdä tietoa laajempänä käsitteenä.

**Pohdi mihin oppimisella voidaan pyrkiä, tässä muutamasta kuvaus:**

Oppijoista tulee tekijöitä - kyky tehdä

Oppijoista tulee tiedon hallitsijoita, informaation muistajia - kyky oppia

Oppijoista tulee ajattelijoita - kyky ajatella

Oppijoista tulee asiantuntijoita - kyky osallistua kulttuuriin

Oppimistehtäviä voit suunnitella yksittäisiin opetuksellisiin tilanteisiin tai oppimisprosessiin eri vaiheisiin osaoppimisprosesseiksi. Oppimistehtävän suunnittelun lähtökohtana on aina sen toiminnan konteksti, jossa ollaan. Pohdittavana on mistä ollaan tultu tähän kohtaan, mitä on tarkoitus saavuttaa ja mitä tämän vaiheen jälkeen on tulossa. Prosessi voi sisältää tavoitteiden kannalta asteittain syveneviä tehtäviä ja prosessi ohjaa osaamisen kehittymisen syväsuuntautuneeseen haltuun ottamiseen. Oppimisprosessin aikana työstettävät ja ratkaistavat tehtävät edistävät osaamisen kehittymistä, kun oppimistehtävät nivotaan yhteen asteittain syveneväksi ongelmanratkaisuksi. Näin edellinen tehtävä valmistaa ja auttaa seuraavassa tehtävässä onnistumisessa.

***Oppimisprosessi koostuu useista vaiheista tai osaoppimisprosesseista.*** Yksittäistä

osaoppimisprosessia voit myös tarkastella ns. oppimistilanteina. Oppimistilanne vastaa perinteistä opetuksen järjestämisen yksikköä eli oppituntia. Osaoppimisprosessit ja oppimistilanteet muodostavat oppimisprosessikokonaisuuden. Oppimisprosessilla eli useammasta oppimistilanteesta muodostetulla kokonaisuudella opettajana luot toiminnalle laajemman kaaren. Osaoppimisprosesseissa vaikutat oppimiseen oppimistehtävien tehtäväksiannoilla, aineistoilla, menetelmillä, työskentelyohjeilla, arviointikuvauksella ja ohjauksella.

**Minkälaisia ovat hyvät oppimistehtävät?**

No ne ensinnäkin herättävät kiinnostuksen aiheeseen

Ne aktivoivat ja motivoivat oppijaa

Ne tuovat esille oppijan aikaisempia käsityksiä

Ne ovat ongelmanratkaisupohjaisia

Ne ohjaavat tiedonrakentelua

Ne ohjaavat uuden taidon kehittymistä

Ne ohjaavat työskentelytapojen ja -otteen kehittämistä

Ne ovat kommunikatiivisia esim. dialogi, väittely, paneeli, keskustelu verkossa

Ne ohjaavat ja tukevat ryhmätaitojen kehittymistä

Ne ovat reflektiivisiä

## **Osaamisen kehittymisen suunnittelu on vaativaa**

***Oppimistehtävällä ohjaat opiskelijoiden toimintaa, jotta he oppisivat tavoitteena olevaa ja kehittäisivät osaamistaan.*** Osaamiseen tähtäävissä tehtäväksiannoissa on verbeillä suuri rooli. Niillä kuvataan mitä toimintaa mm. havainnointia, fokuointia, tulkintaa, toimintaa, tiedonprosessointia, vuorovaikutusta, korkeammalle kognitiiviselle tasolle nousemista halutaan aikaansaada oppimisen tavoitteiden saavuttamiseksi.

***Oppimistehtävä kannattaa vaiheistaa useampaan vaiheeseen,*** jolloin edeltävä tehtävä valmistele seuraavan tehtävän tekemiseen. Kun palastelet tehtävät pienempiin osiin niin edistät oppimista. Esimerkiksi katsele ... ja pohdi ...sen jälkeen etsi ... ja suunnittele ... sitten ... laadi... ja esitä. Jokainen oppija voi edetä omaan tahtiin, tehtävistä tulee mahdollisimman monelle optimaalinen koska yksilö voi käyttää aikaa oman tarpeensa mukaan tehtävien tekemiseen. Yksilö voi nopeuttaa etenemistään tai pysähtyä tarvittaessa pidemmäksi aikaa johonkin kohtaan. Seuraavassa on lista verbeistä, joilla voidaan aikaansaada oppimista edistävää toimintaa. Niitä voit käyttää, kun suunnittelet oppimistehtäviä.

### **Oppimista edistävän toiminnan suunnittelu verbien avulla:**

HAVAITSEMISEEN liittyviä verbejä ovat mm. lue, katsele, kuuntele, aisti, kosketa, maista, haista, tarkastele, silmäile

TULKITSEMISEEN liittyviä verbejä ovat mm. vastaa, tulkitse, pohdi, keskustele, kerro, kirjoita, piirrä, kuvaile, kiteytä, nimeä, paikanna, valitse

TIEDONPROSESSOINTIIN, TOIMINTAAN, VUOROVAIKUTUKSEEN liittyviä verbejä ovat mm. seuraa, vertaa, arvioi, analysoi, laske, ratkaise, aseta, ideoi, yhdistele, luokittele, erottele, päättelä, tee päätöksiä, reflektoi, selitä, selosta, etsi, luo, perehdy, palauta mieleen, esitä kysymyksiä, organiso, suunnittele, piirrä, kuvaa, dokumentoi, rakenna, käytä, jaa, kerro, ohjaa, neuvo, laadi, esitä, keskustele

Lisäksi sinulla on käytössä opetettavan aineen tai aiheen verbit eli opetussuunnitelmasta tulevat substanssialueen osaamisen liittyvät verbit

### **Oppimistehtävän laatiminen on viestintää**

Kouluopiskelussa kannattaa antaa oppimistehtävät oppijoille kirjallisessa muodossa. Se selkiyttää toimintaa, kun ohjeistetaan suurta määrää yksilöitä. Työpaikoilla työtehtävät annetaan kuitenkin usein suullisesti. Sinun kannattaa työelämää silmällä pitäen myös kehittää opiskelijoiden taitoa kuunnella tehtäväksi antoja ja tehdä itse muistiinpanot tehtävän elementeistä ja etenemisestä. Oppimistehtävän voit antaa samaan aikaan myös kirjallisesti ja suullisesti. Verkon välineet mahdollistavat tämän ja opiskelija voi lukea tai kuunnella tehtäväksi annon useaan kertaan.

***Hyvät viestintätaidot kuuluvat opettajan työn osaamisalueisiin.*** Mitä selkeämpää ja täsmällisempää viestintäsi on, sitä paremmat mahdollisuudet oppijoillasi on ymmärtää se, mitä odotat heiltä oppimistehtävässä. Verkkoympäristöissä oikeanlainen selkeä viestintä on erityisen tärkeää, koska jokaisen



osallistujan tulee kyetä ymmärtämään tehtäväksi anto. Lauseiden tulee olla selkeitä, yksinkertaisia, ne eivät saa olla liian pitkiä. Verkkoviestinnässä ohjeet kannattaa yleensä tehdä rautalangasta vääntämällä ja selkokielellä. Verkko-oppimisympäristöissä opiskelua on tutkittu ja joissakin tutkimuksissa on tullut esiin, että opiskelija etsii nopeasti tietoa siitä, mitä hänen kuuluu juuri tietyssä vaiheessa tehdä. Opiskelija siis silmäilee ohjeet nopeasti ja usein pinnallisestikin. Opettajan kannattaa siksi panostaa selkeään pedagogiseen viestintään ja vastata opiskelijoiden tapaan toimia.

**Voit yksinkertaistaa älyllisesti vaativaa oppimistehtävää.** Voit kuvata oppimistehtävän oppijalle myös niin, että se on mahdollista suorittaa, vaikka oppijalta puuttuisikin joitakin perustaitoja. Tehtävän tekemistä ja suorittamista voit tukea erityisesti verkossa jäsentämällä ongelmanratkaisuprosessia. Voit ohjata oppijaa oppimistehtävän tekemisessä hänen kykyjen ja taitojen kehittymisen äärirajalla. Tällä tarkoitetaan sitä etäisyyttä, joka yksilön itsenäisen ongelman-ratkaisukyvyyn tai ulkoisen tuen varassa saavutetun taidon välillä on. Tällaista ohjauksellista tukea kutsutaan ajattelun tukirakenteiksi eli scaffoldingiksi.

Tämä teos, jonka tekijä on Hanne Koli, on lisensoitu [Creative Commons CC BY 4.0 Kansainvälinen - lisenssillä](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

